

Debatoplæg - Fremtidens affaldssystem i Albertslund

Kommunalbestyrelsen vedtog i 2012 en ambitiøs affaldsplan, herunder at vi skal genanvende mindst 50 % af vores husholdningsaffald senest i 2018. Det samme mål findes i Regeringens Ressourcestrategi for affald fra 2014.

Selvom vi allerede er gode til at sortere (fx glas og papir) i vores by, genanvendes kun 19 % af husholdningsaffaldet i dag. Vi skal altså blive endnu bedre.

Undersøgelser viser, at 41 % af det affald der er tilbage i skraldesækken i dag er madaffald. Indsamling af madaffaldet kan altså hæve genanvendelsesprocenten væsentligt. Plast- og metaleballagen skal også ud af skraldesækken. Vi skal tættere på husstanden og have ressourcerne ud af affaldet.

Forvaltningen har været i dialog med byens boligområder for få input til, hvordan vi sammen kan løse udfordringen med at få ressourcerne ud af affaldet. I foråret 2014 blev der afholdt fire workshops med repræsentanter fra 19 boligområder fordelt på hver af de fire eksisterende affaldsordninger. På alle fire workshops var der en positiv tilgang og villighed til at finde løsninger på den udfordring, det nye genanvendelsesmål stiller. Boligområderne er blandt andet blevet bedt om at opstille forskellige scenarier for, hvordan de i deres boligområde kan indrette sig for at imødekomme de øgede krav til sortering og genanvendelse.

På den baggrund foreslås det, at der arbejdes videre med nedenstående principper og scenarier for fremtidens affaldssystem i Albertslund.

Principper for det nye affaldssystem for husholdningsaffald

Alle de nye affaldsordninger **skal** indeholde husstands-nær indsamling af følgende affaldsfraktioner: madaffald, restaffald, småt metal, pap og karton, papir, glas og plast (evt. opdelt i blød og hård plast).

Det kan overvejes at opfordre til, at ordningerne også indeholder husstands-nær indsamling af småt elektronik, porcelæn og batterier. Der kører p.t. et forsøg i Galgebakken med indsamling af småt elektronik og porcelæn i affaldsøer. Forsøget evalueres med udgangen af august. En anden mulighed er at nytænke den eksisterende Miljøboksordning til miljøfarligt affald, småt elektronik og porcelæn, som beskrevet senere.

Ordningerne skal være fleksible og fremtidssikrede. Der skal nemt kunne tilføjes flere affaldsfraktioner, i takt med der opstår nye muligheder for genanvendelse. Herunder også muligheder for at blande/samle nogle affaldsfraktioner. Miljøstyrelsen lavede i 2013 et fyrtårnsprojekt med henblik på at få afklaret potentialerne for etablering af centrale sorteringsanlæg til de tørre genanvendelige affaldstyper. Det vurderes dog ikke, at der etableres et anlæg på Sjælland lige med det samme. Dansk Affald har et anlæg i Vojens, som kan modtage blandede emballagefraktioner. Der kører p.t. et forsøg i Galgebakken med indsamling af blandede emballagefraktioner i affaldsøer. Forsøget evalueres med udgangen af august. Sortering i blandede fraktioner skønnes at ville medføre en fordyrelse på 115,- kr. for de enkelte scenarier (uddybning i bilag 1.5). Indtil videre vurderes det dog, at systemet er bedst fremtidssikret, hvis vi går efter materialeopdelt kildesortering.

Ordningerne skal skræddersys til det enkelte boligområde af hensyn til pladsforhold, eksisterende løsninger og materiel, æstetik, samt ønsker fra beboerne og boligforeningerne. Det betyder, at der vil komme forskellige løsninger i de forskellige boligområder. For at sikre en optimal driftsøkonomi er vi gået i dialog med Vestforbrænding I/S og de omkringliggende kommuner om mulighederne for at finde løsninger på tværs af kommunegrænserne.

Genbrugsfraktionerne skal kunne afleveres max. 50 meter fra husstanden, dog op til 200 meter, hvis afleveringsstedet er placeret under hensyntagen til beboernes naturlige bevægelsesflow, og hvis det af økonomiske og logistiske årsager ikke er muligt at placere opsamlingsmateriel tættere på.

Det skal tilstræbes, at det er nemmere at komme af med madaffaldet og genbrugsfraktionerne end med restaffaldet, da erfaringer viser, at det giver en bedre sortering. For at hjælpe borgerne med at sortere madaffaldet har Vestforbrænding I/S netop indført en ordning, hvor kommunerne kan tilbyde borgerne en biospand til sortering i køkkenet og en årlig forsyning af bioposer. Ordningen kommer til at koste ca. 40,- kr. pr. husstand pr. år, dog 50,- kr. det første år, hvor spanden udleveres. Ordningen indgår i scenarieberegningerne.

Behandlingsprisen på plast er meget høj, 1.400,- kr. pr. ton (for restaffald er den 420,- kr.). For at motivere borgerne til at sortere plast fra, foreslår forvaltningen, at størstedelen af behandlingsprisen betales via fællesomkostningerne, således at behandlingsprisen sættes til 320,- kr.. Det øger fællesomkostningerne med 27,- kr. pr. husstand.

Det skal tilstræbes, at affaldsgebyret ikke stiger, da Albertslund Kommunes affaldsgebyrer i forvejen ligger højt sammenlignet med andre kommuner. Det høje gebyr skyldes blandt andet, at vi i Albertslund har valgt at have fleksible ordninger med husstands-nær indsamling med højt interval. En af måderne at nedsætte gebyret på er, at overgå til 14-dages tømning for restaffald og madaffald ved de husstands-nære indsamlinger. Langt størstedelen af de kommuner, der indsamler madaffald i dag, kører med 14-dages tømning. For at undgå gener med lugt, fluer og maddiker i sommerperioden kan der etableres en 'tropenats-ordning'. Dvs. at man i perioder med høje temperaturer kan overgå til uge-tømning. En anden måde at nedsætte affaldsgebyret på er ved at billiggøre ordningerne for haveaffald og storskrald i parcelhusene og de parcelhuslignende boliger. Det er beskrevet senere i notatet.

I dag er affaldsgebyret for <u>A-ordningen</u> ¹	3.530,- kr. ²
I dag er affaldsgebyret for <u>B-ordningen</u> ³	2.790,- kr.
I dag er affaldsgebyret for <u>C-ordningen</u> ⁴	1.990,- kr.
I dag er affaldsgebyret for <u>D-ordningen</u> ⁵	1.560,- kr.

Scenarier for de nye affaldsordninger for husholdningsaffald

Scenarierne er inddelt efter de typer af boligområder, hvor de er mest relevante, men principielt kan alle ordningerne tilbydes alle typer af boligområder. Alle priser er uden moms. De beregnede gebyrer er baseret på bedste skøn, men da mange faktorer spiller ind, og da en endelig fastsættelse tillige vil bero på forhandlinger med renovatører i den nye udbudsrunde, skal gebyrerne her **ikke** ses som endelige.

Parcelhuse og parcelhuslignede boligområder

Scenarie 1:

Madaffald og restaffald i rumopdelt 240 l container. Genbrugsfraktionerne i miljøspot med minicontainere placeret strategiske steder i det enkelte boligområde. Tilmeldeordning for haveaffald og storskrald.⁶

¹ Indsamling af alt affald ved den enkelte husstand.

² Alle beløb både i notatet og i bilagene er eks. moms.

³ Indsamling af restaffald, glas og papir ved den enkelte husstand. Have og storskrald indsamles fra central plads.

⁴ Indsamling fra minicontainere i miljøspots. Have og storskrald fra central plads.

⁵ Boligområdet samler selv fra miljøspots og bringer til centralt opsamlingssted. Have og storskrald ligeledes fra centralt opsamlingssted.

⁶ Tilmeldeordning skal her forstås på den måde, at den enkelte husstand selv aktivt melder ind, når de har noget haveaffald eller storskrald, der skal afhentes.

Affaldsgebyret er beregnet til 2.740,- kr. (hvis have og storskrald opsamles centralt⁷ bliver det 2.400,- kr.). Husstande på A-ordning sparer 790,- kr. (husstande på B-ordning, sparer 390,- kr.).

Scenarie 2:

Alle fraktioner ved husstande i 3 2-delte plastbeholdere ved hustanden. Pap i storskraldsordningen⁸. Tilmeldeordning for haveaffald og storskrald.

Affaldsgebyret er beregnet til 3.050,- kr. (hvis have og storskrald opsamles centralt bliver det 2.650,- kr.). Husstande på A-ordning sparer 480,- kr. (husstande på B-ordning sparer 140,- kr.).

Scenarie 3:

Albertslundstativer med sække til både madaffald (et særligt stativ med plads til en sæk på 50 liter) og restaffald samt kassetter til papir, glas, metal, plast, karton. Pap i storskraldsordningen. Haveaffald og storskraldsordninger som nu.

Affaldsgebyret er beregnet til 3.790,- kr. (hvis have og storskrald opsamles centralt bliver det 3.080,- kr.). Husstande på A-ordning får en merudgift på 260,- kr. (husstande på B-ordning får en merudgift på 290,-kr.).

Tæt/lav boligområder, etageboliger samt kollegier

Scenarie 4:

Miljøspots med minicontainere

Affaldsgebyret er beregnet til 1.950,- kr.⁹. Husstande på C-ordning sparer 40,- kr.

Scenarie 5:

Miljøspots med delvist nedgravede beholdere der kan rumopdeles (som fx Molok Domino)

Affaldsgebyret er beregnet til 2.060,- kr.. Husstande på C-ordning får en merudgift på 70,- kr.

Scenarie 6:

Miljøspots med nedgravet beholder til madaffald og resten af fraktionerne i minicontainere. Ordningen er særlig velegnet til de bebyggelser, der i forvejen har velfungerende miljøspots med minicontainere.

Affaldsgebyret er beregnet til 1.970,- kr.. Husstande på C-ordning sparer 20,- kr.

⁷ Central opsamling skal her forstås på den måde, at der i hvert boligområde er ét fælles opsamlingssted til haveaffald og ét til storskrald..

⁸ Det er ikke optimalt med pap og karton i storskraldsordningen, da en større del vil komme i restaffaldet. Alternativt skal den enkelte husstand have yderligere en container ved husstanden, hvilket synes overvældende.

⁹ Hvis Boligområdet selv står for indsamlingen (ordning D) bliver gebyret tilsvarende lavere.

Vurdering af scenarierne

Økonomisk vurdering

I scenarie 1 og 2 er affaldsgebyret lavere end det nuværende for både A- og B-ordningen. Det skyldes den lavere tømningfrekvens. Scenarie 3 medfører en væsentlig stigning i affaldsgebyret. Det skyldes dels de hyppige tømningfrekvenser ved brug af kassetter, og dels den eksisterende ordning for haveaffald og storskrald. I scenarierne 4, 5 og 6 er affaldsgebyret nogenlunde på niveau med det nuværende for C-ordningen. Det er værd at bemærke, at en stor del af de små individuelle affaldsbeholdere vil være halvtomme ved tømning. Det skyldes et hensyn til de husstande, der har større mængder end gennemsnittet. Fællesbeholdere giver mulighed for at optimere tømningfrekvenserne og dermed reducere omkostningerne.

Miljømæssig vurdering

Scenarie 2 og 3 rummer det største potentiale for at sortere mest muligt. Erfaringer viser, at jo tættere på husstanden man kan komme af med sit sorterede affald, jo mere sorterer man. Ulempen ved scenarier 2 og 3 er imidlertid, at pap indsamles via storskraldsordningen, som ikke er så velegnet til indsamling af småt pap og karton. Småt pap og karton vil i højere grad blive udsorteret i scenarie 1, hvor man alligevel skal hen med de øvrige genbrugsfraktioner. CO₂-mæssigt har scenarie 1 en stor fordel, da renovationsbilen kun skal hente affald enkelte steder i boligområdet. Scenarie 3 medfører den højeste CO₂ udledning med de hyppige tømninger af kassetter. I scenarie 5 vil madaffaldet være særligt fremhævet, hvilket formentlig vil resultere i en større sortering af fraktionen.

Serviceniveauet

Scenarierne 2 og 3 har det største serviceniveau. Niveauet for de to scenarier er ens. Scenarie 1 rummer den udfordring, at borgere, der er vant til at få affaldet hentet ved døren, nu skal gå 50 meter med genbrugsfraktionerne. Scenarie 6 vil formentlig medføre, at borgere i nogle boligområder vil få længere at gå med deres affald.

Øvrige ordninger for boligområderne

For at holde affaldsgebyret nede, kan det være relevant at kigge på nogle af de øvrige ordninger for husholdningerne, da de er økonomitunge på grund af det høje serviceniveau med hyppig afhentningsfrekvens.

Ordning for haveaffald

Kan billiggøres ved at ændre ordningen til en tilmeldeordning, stadig med kollektiv betaling. Borgerne skal på Kommunens hjemmeside tilmelde, at de ønsker afhentning. Mængden af haveaffald vil være den samme, men det estimeres, at kørslen kan halveres, hvilket vil nedsætte gebyret med 110,- kr., baseret på et estimat fra Vognmand M. Larsen. Hvis haveaffaldsordningen yderligere skal gøres brugerbetalt, vil en afhentning komme til at koste ca. 145,- – 155,- kr.

Grab-ordningen kan overvejes også at overgå til en tilmeldeordning, estimeret besparelse er 90,- kr., eller helt at udgå. Har borgerne stort haveaffald, kan de i så fald på

kommunens hjemmeside finde kontaktoplysninger til private vognmænd og afregne med disse.

Ydermere kan der gøres en indsats for at få borgerne til at samle haveaffaldet på 'øer', igen for at minimere kørsel.

Ordning for storskrald

Kan billiggøres ved, som ved haveaffaldet, at ændre ordningen til en tilmeldeordning. Det kan nedsætte gebyret 120,- kr., baseret på et estimat fra Vognmand M. Larsen. Hvis ordningen yderligere skal gøres brugerbetalt, vil det koste ca. 175,- – 185,- kr. pr. afhentning.

Gebyret for storskrald vil yderligere falde, når metal og pap ikke er indeholdt i ordningen, da de to affaldstyper i dag hentes på separat tur, og ikke sammen med det øvrige storskrald. Ydermere kan man overveje at trække elektronik ud. Dels opstår der tyveri af elektronik, og dels er der en tilbageleveringsordning for elektronik. Endelig kan det afleveres på kommunens genbrugsstation. Der er et stort uudnyttet potentiale i at frasortere rent træ til spånpladeproduktion, som vi gerne vil realisere.

Storskrald skal indeholde genbrugstræ, stort og småt brændbart, hårde hvidevarer, stort jern og metal samt stort pap.

Ordning for farligt affald, småt elektronik og porcelæn/Miljøboksen

Miljøboksen fungerer ikke efter hensigten. Det skyldes blandt andet, at der ikke er blevet reklameret tilstrækkeligt for den.

Brugergruppens Arbejdsgruppe anbefaler, at Miljøboksen udleveres til alle borgere i kommunen, også i de boligområder, der har en lokal miljøstation, der håndterer farligt affald, elektronik og porcelæn. Miljøboksen er et godt signal til borgerne om at huske at sortere farligt affald samt porcelæn og elektronik fra. Borgere i de boligområder, der selv indsamler miljøfarligt affald, vil ikke kunne få deres miljøboks hentet af kommunen.

Miljøboksen skal indeholde: Farligt affald, elektronik, batterier, porcelæn og medicinrester. Forvaltningen foreslår, at Miljøboksen kan afhentes hos borgeren ved tilmeldeordning fire gange om året.

Der vil samtidig blive iværksat en kampagne for brug af Miljøboksen.

Investeringsomkostninger

For at opfylde målsætningen vil alle boligområder i byen have behov for at investere i nyt materiel.

Et overslag er, at 10 lejeboligområder og 4-5 ejerboligområder vil vælge de nedgravede beholdere.

I parcelhusområderne og de parcelhuslignende områder skal den enkelte ejer investere i nye beholdere; enten et ekstra Albertslundstativ eller 3 2-delte beholdere.

I resten af boligområderne skal man enten investere i nye affaldsøer med minicontainere eller supplere den eksisterende løsning med nedgravede beholdere, en enkelt eller to til hver affaldsø, eller flere minicontainere.

Det anslås, at der er behov for en samlet investering på ca. 20-25 mio. kr. over de næste tre år. Omkostninger som de enkelte boligområder skal afholde.

I Bilag 1.6 er der lavet et overslag over etableringsomkostningerne ved de 6 scenarier.

Sagsbehandling i forbindelse med etablering af miljøspots

Det skal tilstræbes, at sagsbehandlingen af ansøgninger fra boligområder, om placering af miljøspots og affaldsøer til enten minicontainere eller nedgravede beholdere, bliver så ukompliceret, hurtig og imødekommende som muligt. Det er, mange steder, svært at finde plads til de nye affaldsøer - nogle steder vil det være på kommunalt ejede områder, det vil sige, der skal indgås leasingaftaler og søges byggetilladelser og/eller nedlægges parkeringspladser, gives dispensation fra lokalplanen og så videre.

Smartwaste

Det skal undersøges, om tømningfrekvensen kan nedsættes, hvis der monteres en 'fuldmelder'-chip i de nedgravede beholdere. Chippen sender en besked (til renovatøren og kommunen), når containeren er fuld og skal tømmes. Systemet genererer ydermere selv et forslag til en rute, der er optimeret med hensyn til kørsel. Systemet skal undersøges nærmere, og der skal indhentes erfaringer fra de kommuner, der allerede har afprøvet systemet.

Udover 'fuldmeldere', vil forvaltningen deltage i udviklingen af andre smartwaste-løsninger via en arbejdsgruppe under kommunens partnerskab med Cisco, Frederikssund og København, som har til formål at forske i og udvikle fremtidens digitale infrastruktur.

Kommunikation

Formidling omkring den nye affaldsordning og de nye affaldstyper skal foregå løbende fra nu og de næste år. Formidlingen skal både rettes til ejendomsfunktionærer, beslutningstagere og borgere i alle boligområderne.

Det skal formidles, at affald er en ressource. Det kan blandt andet ske ved at fortælle og vise, hvad der sker med genbrugsmaterialerne, efter de er samlet ind.

Informationen skal målrettes blandt andet ved at give feedback direkte til de enkelte borgere/boligområder, hvor godt de sorterer.

Formidlingen skal baseres på dialog og målrettede kampagner i samarbejde med lokale ambassadører (bestyrelser, miljøgrupper, ejendomsfunktionærer, særligt interesserede borgere).

Der skal holdes to borgermøder. Inden borgermøderne vil der være udstillinger på Biblioteket og på Genbrugsstationen af blandt andet forskellige affaldsbeholdere. Oplæg til det ene borgermøde kunne være: "Hvordan skal din nye affaldsbeholder se ud?"

Mere ensartede ordninger og kommunikation på tværs af kommunegrænserne formodes at kunne reducere forvirringen blandt borgerne omkring, hvad der skal sorteres hvordan og hvorfor.

Vestforbrænding I/S har i samarbejde med flere kommuner udviklet et nyt skiltekoncept med farvekoder, som Forvaltningen vil opfordre boligområderne at bruge. Farvekoderne anvendes også i Københavns Kommune. Ideen er at koble de enkelte affaldsfraktioner sammen med farver, som borgerne kan navigere efter.

Der planlægges at lave en særlig kampagne for sortering af madaffald.

Forvaltningen vil i samarbejde med Agendacenter Albertslund inspirere til løsninger på systemer til indendørs.

Generelt

På baggrund af de 4 afholdte workshops, er det blevet klart for forvaltningen, at det er nødvendigt at se på de enkelte boligområder individuelt, når det nye affaldssystem skal implementeres, da forudsætningerne og de fysiske rammer er vidt forskellige.

Forvaltningen vil, i samspil med Agendacenter Albertslund, gå i dialog med de enkelte boligområder omkring hvilke af de vedtagne løsninger, der passer bedst i deres område.

Den videre proces

Debatoplægget forelægges Brugergruppen på mødet den 4. september.

Herefter inviteres borgerne ind til debat på et borgermøde (fx i Musikteateret), hvor de centrale ændringer ved de nye affaldsordninger skal debatteres. Borgermødet forventes afholdt i uge 39. Formålet med Borgermødet er at inddrage borgerne i udformningen af de nye affaldsordninger. Et væsentligt debatpunkt er forventningerne og ønskerne til serviceniveauet i de nye ordninger som uløseligt hænger sammen med økonomien i ordningerne. En følge af debatten kan meget vel være en indsnævring af antallet af scenarier. Et andet væsentligt formål med Borgermødet er, at kommunikere baggrunden for, at vi skal have nye affaldsordninger, at det er nødvendigt, at vores genbrugsprocent stiger og at affald = ressourcer.

Borgermødet forventes organiseret som følger:

- Indledning med tale fra Borgmester Steen Christiansen, med fokus på baggrunden for de nye genanvendelsesmål og hvorfor det er nødvendigt, at vi reviderer vores affaldsordninger.
- Oplæg til workshop og debat; serviceniveau, fleksibilitet og økonomi er vigtige omdrejningspunkter. Scenarierne præsenteres.

- Workshop, hvor borgerne sættes sammen efter type af boligområde. Debatoplægget og scenariernes fordele og ulemper diskuteres.
- Fælles opsamling med fokus på den videre proces; dialog med de enkelte boligområder, udstillinger af forskellige affaldssystemer, kampagner, løbende information og debat.

Derefter behandles notatet, med input fra borgermødet, igen i Brugergruppen på et ekstraordinært møde den 30. oktober. Herefter skal det i kommunalbestyrelsen den 11. november, hvor der skal træffes endelig beslutning om, hvilke affaldsordninger kommunen vil tilbyde boligområderne.

Efter vedtagelsen går forvaltningen i dialog med de enkelte boligområder om hvilken løsning der passer bedst til dem. Målet er, at det nye affaldssystem er fuld implementeret i alle byens boligområder senest i 2018.